

Prenumerata:

we Lwowie:

Miesięcznie	1 K.
Kwartalnie	3 "
Rocznie	12 "
Za dostawę do domu	
30 hal. miesięcznie.	
Na prowincyi i w monar-	
chii austriackiej:	
Miesięcznie	1 K 50 h
Kwartalnie	4 " 50 "
Rocznie	18 " — "
Za granicą:	
Miesięcznie	2 K 30 h
Kwartalnie	6 " 85 "
Rocznie	27 " 25 "
Numer we Lwowie. 4 h	
na prowincyi	6 "
na dworcach	8 "

DZIEŃ

POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Wychodzi o godzinie 2-giej po południu.

Exemplarz kosztuje 4 halerze.

Ogłoszenia:

Zwykłe inseraty: za jeden wiersz petytowy albo jego miejsce 20 h.

Nadesłane: za jeden wiersz patytowy albo jego miejsce 60 h.

Ogłoszenia między tekstowe za wiersz petytowy 1 K 50 h.

Drobne ogłoszenie za wyraz 3 h.

Rękopisów bez zastrzeżenia zwrotu nie zwraca się.

Redakcja i administracja: ul. Michała 1. 3. (boczna Kościuszki) — (Nr. telefonu 771). — Kantor na Lwów w biurze dzienników K. Buchstaba.

Od Wydawnictwa.

Kto nadesłanie prenumeratę kwartalną na „Dzień“ od 1. stycznia 1905 r. otrzyma bezpłatnie nasze pismo do końca grudnia br.

Co dzień niesie?

* Żandarmerya odkryła w Brzuchowicach pod Lwowem warsztat fałszerzy pięciokoronówek, który prowadził rodzina Barfeldów. Sprawców uwiezono i sprowadzono do Lwowa.

* Dziś odbyło się we Lwowie losowanie przysięgłych na prz. szloroczną kadencję.

* W Żórawicy pod Przemyślem, komendant poster. żand. zastrzelił szynkarza Felsena, postrzelił jego córkę, w której się kochał, a następnie pozbawił się sam życia.

* Minister wojny wydał okólnik przeciw lichwie w wojsku.

* Decyzja Cesarza w sprawie przesilenia gabinetowego, dotychczas nie nastąpiła. Sądzą, że Cesarz dymisji dra Koerbera nie przyjmie.

* Premier Tisza przybył dziś do Wiednia.

* W Wiedniu zmarł dziś b. prez. Izby handl. bar. Mauthner.

* Duma petersburska zainicjowała zjazd przedstawicieli rad m. z całej Rosji.

* Ros. Minister spr. Murawiew znany szermierz reakcji, cofnął swoją dymisję.

* Pożar zniszczył dzielnicę fabryczną m. Zurychu.

* Przygotowania jap. do szturmu na P. Artura ukończono. Jap. pozostali postępy przy budowie szafców i robotach dynamitow. ch.

Reuter donosi z Tokio, że Jap. obsadzili wczoraj cały fort Erlungszan.

bnę jest natomiast rozwiązanie Izby posłów.

Berlin. (Tel. wł. »Dnia«). Dzienniki tutejsze, notując pogłoski o austr. przesileniu gabinetowym, zgodnie stwierdzają, że Austria, w razie przyjęcia dymisji, straciłaby w drze Koerbera jednego z najzdolniejszych i najbardziej zasłużonych mężów stanu, który z niezwykłą zręcznością i sprężystością kierował w przeciągu prawie 5 lat skolataną nawa państwową wśród najcięższych warunków i mnożących się z dniem każdym przeszkód. (Dr. Koerber objął ster rządów 18. stycznia 1900 r. Red.).

WOJNA.

Tokio. (Tel. »Dnia«). Japończycy czynią znaczne postępy przy budowie szafców oraz robotach dynamitowych koło Portu Artura. Prawe skrzydło utrzymuje silny i skuteczny ogień na nowe miasto. Przygotowania do nowego szturmu są już ukończone.

Londyn. (Tel. »Dnia«). »Daily Mail« donosi z Tokio pod datą wczorajszą: Od miesiąca już ani jedna więcej dżonka nie dostała się do Portu Artura. Pewien rosyjski jeńiec opowiada, że Rosyanie po utracie »pagórka 203 metrów« cofnęli się do Iceszan, gdzie ustawili znaczną ilość dział. Japoński ogień na Iceszan był bardzo silny i sprawił, że 1000 Rosyan bądź to poległo, bądź odniosło rany. W nocy pewien batalion w sile 480 ludzi z powodu braku amunicji przeszedł do walki na bagnety. Z 480 wróciło tylko 243 ludzi.

Tokio. (Tel. »Dnia«). Izba wyższa uchwaliła jednogłośnie budżet wojenny i bil o nowych podatkach.

Potwierdzają wiadomość o zgonie gen. Kondratenki. Nadto mają być ranni gen. Stössel i gen. Smilkow.

Londyn. (Tel. »Dnia«). Biuro Reutera donosi z Tokio pod datą dzisiejszą: Japończycy obsadzili wczoraj cały fort Erlungszan.

Londyn. (Tel. »Dnia«). »Daily Telegraph« donosi z Szangaju, że japońska flota rozporządza obecnie pięciu torpedowcami podwodnymi.

Pożyczka m. Krakowa.

Kraków. (Tel. »Dnia«). Gmina m. Krakowa podniosła dziś w filii banku austro-węgierskiego przekazaną przez bank związkowy czeskich kas oszczędności pierwszą ratę 1,500.000 koron z pożyczki inwestycyjnej i konwersyjnej, opiekującej ogółem na 4 mil. koron. Pieniądze te będą użyte na spłatę wewnętrznych pożyczek.

Okólnik ministra wojny przeciw lichwie.

Wiedeń. (Tel. wł. »Dnia«). Wspólny minister wojny wydał okólnik do wszystkich komendantów terytorjalnych w sprawie przeciwdziałania co raz to wzrastającemu w zyskowi oficerów, zwłaszcza niższych

rang przez lichwiarzy. W okólniku tym zwrócono specjalną uwagę na to, aby nie ułatwiać lichwiarzom ugód pozasądowych i z większą pobłażliwością traktować doniesienia lichwiarzy do komend, aby w ten sposób wytrącić im z rąk broń, jaką się dotychczas z korzyścią dla siebie posługiwali.

† Bar. Mauthner.

Wiedeń. (Tel. »Dnia«). Zmarł członek Izby panów, były prezydent dolnoaustriackiej izby handlowej bar. Maks. Mauthner.

Ministrowie węg. w Wiedniu.

Wiedeń. (Tel. »Dnia«). Przybyli tu dzisiaj z Peszu Tisza i Khuen Hedervary.

Zamordowanie rady ministrów węg.

Budapeszt. (Tel. wł. »Dnia«). Ogólna sensacyję wywołał na Węgrzech fakt zamordowania w Stuhlweissenburgu pensjonow. rady ministr. i właściciela dóbr Gabryela Gondola. 80 letniego starca Gondola zastrzelono, choć nikt w mieszkaniu strażaków nie słyszał. Chodzi tu zdaje się o zemstę prywatną, gdyż pieniądze i inne wartościowe przedmioty znalezione nie naruszone.

Aleksiejew — ministrem marynarki?

Berlin. (Tel. wł. »Dnia«). »Berl. Tagbl.« donosi z Petersburga, że następcą ministra marynarki Avellana, który ustępuje, będzie b. namiestnik dal. Wschodu Aleksiejew.

Syveton.

Paryż. (Tel. »Dnia«). Dr. Barnay, szwagier Syvetona, przesłuchiwany dziś przez sądziego śledczego, wręczył mu list podpisany »Jean«, w którym autor donosi, że jego kochanka niejaka Anna Spielmacherówna, która służyła u pani Menardowej, opowiedziała mu, iż Syveton został zamordowany.

Duma petersburska a reformy.

Petersburg. (Tel. »Dnia«). Rada miejska uchwaliła na wczorajszym posiedzeniu większość głosów starać się o zwołanie zjazdu zastępców rad miejskich z całej Rosji. Rada przyjęła dalej wnioski radnych Szytnikowa i Kedrina, protestujących przeciw temu, że policja posługuje się dwornikami i stróżami) podczas uśmieriania ruchów ulicznych. Postępowanie takie stoi w sprzeczności z przepisami, dotyczącymi dworników.

Cofnięcie dymisji.

Petersburg. (Tel. »Dnia«). Minister sprawiedliwości Murawiew, który podał się był do dymisji, obecnie cofnął to podanie. (Jak wiadomo, Murawiew jest gorącym zwolennikiem reakcji. Red.).

Symferopol. (Tel. »Dnia«).

Rozkaz dzienny naczelnego dowódcy floty Czarnego Morza zarządza oddanie 35 marynarzy pod sady wojskowe.

Bruksela. (Tel. wł. »Dnia«).

»Soir« donosi z Rzymu, że papież odmówił audyencji hr. Stefanii Lonyay, która zamierzała prosić Piusa X o interwencję na rzecz swej siostry ks. Luizy Koburskiej.

Depesze „Dnia“

(Od własnych korespondentów, z agencji prywatnych i biura korespondencyjnego).

Pogłoski o przesileniu gabinetowym.

Wiedeń. (Tel. wł. »Dnia«). Rozstrzygnięcie w sprawie przesilenia gabinetowego dotychczas nie nastąpiło. Jak zapewniają mnie ze źródeł dobrze informowanych. Cesarz nie przyjmie dymisji gabinetu dra Koerbera. Twierdzenia dzienników praskich, jakoby dr. Koerber podać się miał do dymisji, wskutek nalegań sfer wojskowych o wypłacenie kredytów, uchwalonych przez delegację, nie sprawdzają się. Jedyne względy nadwątlonego zdrowia skłoniłyby mogły obecnego premiera do ustąpienia, które jednak najpóźniej nie jest pewne. Wszystkie kombinacje co do kandydatów na następcę dra Koerbera, wśród których wymieniają bar. Gautscha, ks. Hohenlohego (namiestnika Tryestu) i Wittke'a są na razie bezprzedmiotowe. Więcej, niż prawdopodobnie

Szkola nauk politycznych i ekonomicznych w Londynie.

Londyn, w grudniu.

Prawie wszystkie większe miasta uniwersyteckie na kontynencie posiadają liczną kolonię polską. Tylko Londyn dotychczas był przez młodzież naszą zupełnie zaniedbany, jak gdyby w Polsce wcale nie wiadano o istnieniu wszechnic w Londynie. Dziwnym zbiegiem szczęścia Cambridge i Oxford, niż Londyn, są znane naszej młodzieży, szukającej wyższej nauki za granicą.

Szkola, o której pragnę mówić, jest fakultetem uniwersytetu londyńskiego; przygotowuje ona do nauk ekonomicznych i politycznych. Po roku zdaje się egzamin *intermediate*, po trzech latach pracy w szkole można otrzymać stopień naukowy B. Sc. (*Bachelor of science*), a po pięciu D. Sc. (*Doctor of science*). Posiadacze patentu zagranicznego bez żadnych trudności dopuszczani są do egzaminów, inni muszą przedtem zdać *matricular examination*.

Ponieważ szkoła tutejsza może śmiało uchodzić za najlepszą w Europie (paryska i brukselska nie mogą się z nią równać), chciałbym liczniejшему zastępowi młodzieży polecić tę uczelnię.

Przez labirynt małych uliczek dostajemy się przed ładny budynek. W pokoju, z komfortem urządzone, siedzi sekretarka *en chef*, a obok pracuje kilka jej pomocnic. Pióra leżą tutaj mniej dla użytku, więcej jako symbol biura. Maszyna załatwia wszystko. Koszt wpisu nie jest zbyt wygórowany (10 funtów rocznie, 4 kwartalnie).

Sekretarka zaprosiła mnie do *Common Room*, gdzie właśnie odbywał się *five o'clock tea*. Przy małych stolikach siedzą studenci i studentki, profesorki i profesorowie, rozmawia się o wszystkim, o rzeczach naukowych i wesołych. Wszystkie narodowości są tu reprezentowane.

Chińczyk płynnie po angielsku opowiada o prawodawstwie swego kraju; tam znowu Włoch głosi o konieczności oderwania Trydentu od Austrii; Meksykanin, republikanin zapalony, stara się usprawiedliwić przewrót rewolucyjny w swoim kraju. Wśród tylu obcych narodowości uczułem się osamotnionym. Na szczęście, Włoch, siedzący obok mnie, zrozumiał moje wkiełopotanie i pierw-

szy zaczął rozmawiać. *You are from Poland, here is a polish lady*. Podskoczyłem z radości i zwróciłem się do rodziców z angielskim zapytaniem: »Pani jest z Polski?« Przekonałem się, że Włoch nie omylił się. Godnie ta młoda emcypantka reprezentuje tu nasze kobiety, które uważają, że nietylko małą nóżką trzeba imponować Anglikom, ale głównie rozwojem umysłowym. Ilekroć zachodzą do biblioteki szkoły, tyle razy spotykam ją zatopioną w książce.

Specjalnie kobiety, chcące się kształcić, powinny przyjeżdżać do Londynu. Nie ma kraju, w którym kobieta korzystniej mogłaby się rozwijać, aniżeli w Anglii. Na ulicy nawet, o późnej godzinie, nikt nie odważy się jej zaczepić, bo nietylko oko policyanta, ale — co o wiele ważniejsze — opinia publiczna czuwa nad nią.

Gdy późno wróci do domu z zebrania studenckiego, lub z teatru, nie będzie narazoną na ironiczne spojrzenia pobożnych matron.

Szanowanie praw kobiety jaknajkorzystniejsze wydało rezultaty. Emcypantki musiały z nich skorzystać, nie zatracając przytem swojej cechy: *das ewig Weibliche*. Jedną z nich widuję codzień w bibliotece, pracującą nad obliczeniami matematycznymi, a przy herbatce o 5. zawsze nad jakąś robotą ręczną. Gdy się zwróciłem z zapytaniem, dla kogo przeznaczają robotkę, odpowiedziała: »W tych dniach wysyłamy paczkę dla brata do Afryki, a to jest dlań prezent na Boże Narodzenie.«

O 6. kończy się miła rozmowa przy herbatce i wszyscy udają się na wykłady. Rozpoczynają się one o 3. lub 4. po południu i są tak urządzone, że nawet uczęszczający do biur, mogą wieczorem z nich skorzystać.

Wykłady zajmują około 90 godzin tygodniowo. Wybór jest wielki. Po za tematami, poświęconymi Anglii jak konstytucja, prawo robotnicze, zarząd miejski itd. wyklada się prawo międzynarodowe, ekonomię polityczną, geografję ekonomiczną i historyczną, rozwój ekonomiczny i polityczny wielkich państw, socyologię, etnologię, etykę, zarząd bibliotek, asekurację, sprawy kolejowe itd.

Biblioteka posiada przeszło 40 tys. tomów, poświęconych wyłącznie naukom ekono-

micznym i politycznym. Jest ona bardzo gustownie urządzona i tak sympatyczna, że już samemu urządzeniem przyciąga. Po za tem, biblioteka *British Museum* dostarcza materiału książkowego do pracy naukowej.

Stosunki między studentami i profesorami są bardzo serdeczne. Co dwa tygodnie *Students Union* odbywa posiedzenia, na których wygłaszane są odczyty. Dyskusye są bardzo interesujące i nigdy nie kończą się na rozdźwiękach, jak na innych zgromadzeniach studenckich.

Mam przed sobą kartę, w której profesorowi i profesor Webb, (autorzy znanego dzieła o *Trades Union nach*) zapraszają wszystkich studentów do siebie na herbatę.

Dla szukającej wyższego wykształcenia młodzieży naszej pobyt w Londynie pod każdym względem może być korzystny. Po za studiami w szkole, Anglia i dla praktycznej pracy przedstawia szerokie pole. Zajęcie się liczną kolonią robotniczą polską, która, często nie znając języka, bywa wyzyskiwana, wdzięcznie to zadanie dla przyszłej naszej *greater* kolonii studenckiej.

Ponieważ głównie brak dokładny znajomości języka angielskiego i obawa przed chaosem londyńskim może odstraszać młodzież naszą od przyjazdu nad Tamizę, chętnie wszystkim nowym przybyszom będę pomocny radą i czynem.

Jan Lewiński.

London W. E.
Clare Market.

Na widnokręgu.

Podwójne przesilenie w Austro-Węgrzech. — Echo krwawej mobilizacyi. — Głosy prasy o ukazie. — Ruch reformowy.

Mamy więc obecnie podwójne przesilenie w Austro-Węgrzech: z tej i tamtej strony Litawy. Premier austriacki czuje się podobno zmęczonym i rzeczywiście słabym. Choroby żołądkowej nabawił się podobno dr. Koerber w czasie podróży galicyjskiej. Nie ulega wątpliwości, że ostatnie wypadki politycznej natury, zwłaszcza zaś odrzucenie 60 milionowej refundacyi przez komisję budżetową na cele amortyzacyi zaległych emisyj, musiały ostatecznie zniechęcić dra Koerbera do dalszego kierowania nawą państwem. Dziwić się tylko wypada, że głosowanie w komi-yi budżetowej wzięł sobie dr. Koer-

JULIAN NOWAKOWSKI.

Na ofiarnym stosie.

87) Powieść współczesna.

Z zapartym oddechem patrzyli na to z okien szkoły nasi znajomi.

Wszystko było dziełem krótkiej chwili, ale groza położenia była tak wielką, że stali jak przykuci i dopiero, gdy niebezpieczeństwo minęło, odetchnęli.

— Dziewięć człowiek — rzekł Zawada — żeby tak rzucić się na wściekłego psa i narazić się na oczywiste niebezpieczeństwo... to nie każdy potrafi. Ocalił życie hrabiance, ale i swoje narażał.

— Niema co mówić — rzekł Moskwiński — patrzcie panowie! Chłopi z poza płotów kamieniami rzucają i dragami coś wala — pewnie zabili już psa. Chwała Bogu, bo mógł być pokaleczyć ludzi i bydło.

W tej chwili drzwi się otworzyły i Adam wprowadził omdlałą i nieprzytomną Kazię. Obecni rzucili się na ratunek, lecz nie wiedząc, co począć, jeden podawał wodę,

Zawada wyjął ze szafki fiaszkę z wódką i radził wlać kilka kropel w usta omdlałej, a Różański skoczył czempredzej do pani Pławińskiej, która zajęta w kuchni o niczem nie wiedziała.

Adam ułożył omdlałą na sofie, podsunął jej poduszkę pod głowę i przykląkszy wpatrywał się w twarz jej z wyrazem zachwytu i upojenia, od którego zda się sam stracił przytomność.

Pani Pławińska przybiegła natychmiast, rozpięta czarny stanik i nacierała skronie kolońską wodą.

Po chwili wszedł młody człowiek, który jej towarzyszył, a ochłoniął z przestrachu dopiero, gdy zobaczył, że chłopi psa zabili i na drogę nieżywego wywlekli.

Zbliżył się do hrabianki i tonem jakimś niedbałym, w którym czuć było pewien odcień ironii zapytał:

— Jak się pani czuje — panno Kazimiero? Przyjdźże pani do siebie — nic się przecież szczególniejszego nie stało.

— Cicho... ci...cho... rzekł słumionym głosem Pławiński niezmieniając swej pozycyi i odsunął lekko przybyłego.

— Zostaw ją pan w spokoju.

— Hrabianka omdlała z przestrachu i wzruszenia — rzekła do przybyłego pani Pławińska... Spokój przywróci jej przytomność.

— Ach, czegoż znów było się tak przestraszać — rzekł niedbale przybyły — ot — nerwy kobiece. To mó-

ber do serca, podczas, gdy ono było jedynie wytworem sztucznej, anormalnej wielkości, niezdolnej do pod rygorem żadnego rządu. Nie wiadomo jeszcze, czy Cesarz przyjmie dymisję dra Koerbera, zdaje się jednak, jak zapewniają nas z Wiednia, że obecnie to nie nastąpi, raz dlatego, że Monarcha żywi niczem niezachwiane zaufanie do dra Koerbera, (uważając go słusznie za jednego z najzdolniejszych obecnie w państwie mężów stanu), powtóre zaś, iż zmiana gabinetu w Austrii naraziłaby będące znowu na dobrej drodze rokowania o traktat handlowy z Niemcami na dalszą zwłokę, dla austr. interesów gospodarczych bardzo niekorzystną.

Pomijamy już tu wzgląd na ugodę z Węgrami, oraz na przesilenie tamtejsze, wywołane stosunkiem Tiszy do opozycji, oraz zapowiedzianymi na koniec stycznia nowymi wyborami do Sejmu, w stanie bezprawnym, *ex lege*, państwa.

Wczorajsze posiedzenie Sejmu węg. spełzło na niczem, wobec niewzruszonej postawy opozycji. Apelu Tiszy uchwalenia choćby krótkiego prowizoryum budżetowego, aby nowe wybory nie odbywały się w stanie bezbudgetowym nie chciano uwzględnić.

Hr. Tisza, zabrawszy głos, oświadczył, iż warunki opozycji uważał za bezwartościowe, bo dopóki ma zaufanie, uważa za swój obowiązek bronić konstytucji, Korony i większości, a nie ustępować przed gwałtem. Następnie mowca zaapelował do hr. Andrássy'ego, aby powiedział otwarcie, czy rozwiązanie Izby w stanie *ex lege* uważa za bezprawne i żeby uspokoił wzburzoną opinię w kraju. Co do ewentualnego awego ustąpienia, mowca decyzyjnie sobie pozostawia.

Hr. Juliusz Andrássy odpowiedział, iż uznaje prawo Korony do rozwiązania Izby choćby w stanie *ex lege*, lecz uważa to za grzeszne, jeżeli w ten sposób oddaje się Koronę na pastwę walk partyjnych.

Następnie przyjęto wniosek hr. Tiszy, aby najbliższe posiedzenie odbyło się 3-go stycznia.

Przed zamknięciem posiedzenia wiceprezydent Jakabffy prosił o pozwolenie złożenia imieniem Izby Monarsze życzeń Nowego Roku.

P. Polonyi żądał, aby z deputacyi tej wyłączył prezydenta Perczela, zaś p. Aladar Zichy, aż-by zaniechano wogóle w tym roku gratulacyi.

Po cofnięciu wniosku Polonyi'ego, wniosek Zichiego odrzucono i posiedzenie zamknięto.

Na posiedzeniu z dnia 3. stycznia Cesarz uroczystie zamknął Sejm, a następnego dnia nastąpi jego rozwiązanie.

— Coraz smutniejsze wieści dochodzą z Królestwa, gdzie mobilizacyi towarzyszą krwawe rozruchy. O znanej już demonstracyi w Radomiu podają dzienniki krakowskie nowe szczegóły:

Zebrani w liczbie przeszło 1000 robotnicy już mieli się rozzejść, gdy spostrzegli, jak od strony kościoła pędzi parę rot żołnierzy z policyą i żandarmami na czele. — W chwilę potem rozlegają się dwie salwy karabinowe. Demonstranci stali w miejscu i poczęli odstrzeliwać się. Do jednego ze strzelających dopadł pułkownik mohylewskiego pułku Bułatow i krzyżując: »Ach, wy sukinsyny, Pałaki padlecyl!« strzelił, a jednocześnie chciał złapać demonstranta, ale ten celnym wystrzałem z rewolweru położył pułkownika trupem. Na pomoc Bułatowowi nadbiegł porucznik 13. rot Goldman lecz i ten padł raniony śmiertelnie przez demonstranta. Dopiero oficer żandarmeryi celnym strzałem wpakował demonstratorowi kulę w pierś, już do leżącego strzelił ponownie jakiś oficer a żołnierze dobili go kolbami. Zabitą był agitatorom socjalistycznym w Radomiu, znany był w kręgach socjalistów jako Wiktor, a nazywał się Cymerys, inaczej Kwiatkowski. Był jedynym synem wdowy. Odwieziono go wraz ze sztandarem i wystrzelonym rewolwerem do szpitala.

Demonstranci rozpierzchli się, ale utarczki z wojskiem w pojedynkę trwały dosyć długo. Zabity został jeden jeszcze oficer. Z naszych straciłymi zaledwie paru rannych. Podczas demonstracyi wybuch dynamitu urwał kawałek muru przycekiwnego.

Podczas ostatnich demonstracyj w Łodzi przy starciu z policyą zabito — jak donosi »Naprzód« — dwóch stójkowych, a trzech rannych śmiertelnie.

— Dobrze scharakteryzował ostatni manifest carski jeden z dzienników wiedeńskich. Napisał on: »System zostanie ten sam, car

zostanie carem, Rosya Rosyą, a Pobienocew górą!« Także angielskie pisma zgodnie podnoszą, iż ostatni manifest carski wielce je rozczarował.

»Daily Telegraph« uznaje dobrą wolę cara, która atoli jest za słabą wobec wysiłków reakcyi.

»Standard« twierdzi, iż wobec niepewnej sytuacji wojennej, stronnictwa rewolucyjne wewnątrz Rosyi zdobywają coraz większy wpływ, z czem liczy się nie chce zańdziała biurokracya rosyjska.

»Daily Chronicle« twierdzi, iż reformy, zapowiedziane w manifestacie carskim, gdyby nawet zostały przeprowadzone, nie zaspokoją ludności.

Berliński »Vorwärts« nazywa manifest carski sztyrdemem z tych wszystkich, którzy spodziewali się reform i postępu. Co się zaś tyczy ustępu, grożącego karami za udział w demonstracyach na rzecz reform, to »Vorwärts« podnosi, iż doświadczenia z ostatnich dni dowiodły, że przeciw masowemu ruchowi środki policyjne nic nie pomogą.

Cała inteligencya rosyjska, która pragnie reform i poprawy stosunków, nie może być zamknięta do więzienia.

— Donieśliśmy wczoraj o odroczeniu obrad ziemstwa gub. w Moskwie. Dziś informuje ag. rządowa rosyjska, że trzynastu członków ziemstwa nie chciało podpisać adresu, stojąc na zasadzie autokratyzmu.

Jak »W. Allg. Ztg.« donosi z dobrze poinformowanego źródła w Petersburgu, Witte ma być mężem przyszłości; jemu poruczonem będzie przeprowadzenie reform zapowiedzianych w manifestacie carskim, który też ma być jego dziełem. Witte jest za liberałnym absolutyzmem, a przeciwnikiem konstytucji, podczas gdy ks. Mirski szedł o wiele dalej, ale upadł ze swymi projektami. Ma także nastąpić reforma co do komitetu ministrów, mianowicie komitet ten zamieniony będzie w ministerstwo według wzoru europejskiego, z Wittem, jako prezydentem gabinetu, na czele.

W Petersburgu odbył się wczoraj bankiet »liberalnych«, w którym wzięło udział przeszło 1000 osób. Podczas bankietu wygłoszono liczne mowy, przyjęte z entuzjazmem przez zebranych. Członek dumy petersburskiej Kedrin przedłożył rezolucyę, w której żądał protest przeciw wojnie ro-

wiąc laseczką uderzał się pod nogę i przechadzał się po pokoju.

— Bezczelne to zachowanie się tchórze oburzyło Różyckiego, zbliżył się do przybyłego i rzekł z cicha: Ja widziałem całe zdarzenie przez okno... I nerwy męskie mocno zadrgały, skoro pan w jednej chwili aż na parkanie się znalazł. Tam, w bezpiecznym miejscu mogłeś się pan uspokoić, ale nie możesz się dziwić, że ta panienka przestraszyła się i dotąd przytomności odzyskać nie może...

Wściekłym gniewem zabłyśły oczy młodego człowieka — ścisnął laskę w ręce i byłoby niewątpliwie przyszło do gwałtownej awantury, lecz pohamował się, bo pani Pławińska, widząc na co się zanosi, zbliżyła się i przytłumionym głosem rzekła:

— Na miłość Boga, panowie, uspokójcie się. Czyż to czas na spory — wszak tu potrzebny jest przedewszystkiem spokój. — Przejdźcie proszę do drugiego pokoju, lub do szkoły...

W tej chwili otworzyła hrabianka oczy, zarzuciła jedną rękę na ramię Adama i westchnęła głęboko. Śnać przeszło już omdlenie i wracała świadomość.

Wśród śnieżnych koronek bielizny, widnych z pod rozpiętego stanika sukni, wznosiły się i opadały łabędzie jej piersi a błękitne oczy patrzyły w twarz ukochanego z zachwytem i rozkoszą. — Uśmiech szczęścia igrał na ustach, a w spojrzeniu tem przelewał się cały źródło uczucia. Półsenna jeszcze nie zdawała sobie sprawy z położenia,

a cała jej świadomość skupiła się teraz wyłącznie w tem rozkochanem spojrzeniu. Zda się świat cały jeszcze nie istniał dla niej, nie wiedziała o nim, bo po przebyciu strasznego wspomnienia, na progę jawy spotkała ukochaną twarz i rozwiła się pamięć przestachu, znikły straszne wizye, a ogarnęła całą duszę rozkoszna świadomość, że jest przy nim tak blisko... tak blisko.

Czar miłości rozlał się po wszystkich nerwach i opłynał całą jej jaźń tak wszechwładnie, że wszelkie inne wrażenia do jej duszy nie miały przystępu. Cała jej dusza i gorące umiłowanie, rozmiłowanie się płynęło w spojrzeniu tak jawnie i widocznie tak się cała rozwarła i rozsloniła dusza, że dla tych, co na to patrzyli, uczucia jej nie mogły być tajemnicą. Żadne słowa wymowniejszymi by być nie mogły.

Różański i Pławińska oniemieli ze zdziwienia, a nieznamy patrzył uparcie na to zjawisko i uśmiech sztyrdczy zastępował i rugował wyraz gniewu i oburzenia.

Wstrząsnąwszy się nareszcie, a pociągnąwszy Różańskiego za rękaw, wyszedł spiesznie do sieni i dalej do sali szkolnej

Różański przeszedł za nim — i tu spotkali niecierpliwie oczekujących Moskwińskiego, Zawadę i Wicherka.

syjsko japońskiej, rozpoczętej bez woli narodu, a będącej dla niego ruiną. W drugim ustępie domaga się rezolucyj zaprowadzenia w Rosji konstytucyj i wyborów.

Urządowo donoszą dziś, że policmajster Sacharow w Suszy (na Kaukazie) został zamordowany na ulicy siedmiu strzałami, które dano doń z rewolweru.

Do »N. Fr. Presse« donoszą z Warszawy, iż dni gen. gub. Czertkowa są policzone. Można to rozumieć dwójako, że jest bardzo ciężko chory, oraz, że niebawem ustąpi, bez względu na stan zdrowia.

Następcą jego ma być bar. Meyendorff.

Z KRAJU.

Echa przemyskie.

(List wł. „Dnia”).

Przemysł, 28 grudnia.

Oryginalny strejk.

Od 1. stycznia 1905 będziemy świadkami ciekawej i jedynej w swoim rodzaju walki, pomiędzy szynkarzami a nowymi dzierżawcami prawa propinacji. Wszyscy szynkarze, restauratorzy i właściciele handlu delikatesów, szynkujący piwo pilzneńskie i okocimskie, zobowiązali się solidarnie zaprzestać szynkowania tych trunków od 1. stycznia 1905 r. aż do tego czasu, dopóki nowi dzierżawcy nie odstąpią od zupełnie nieuzasadnionych pretensyj do ogółu szynkarzy. Sprawa ta budzi żywe zainteresowanie w mieście — ponieważ nowa spółka propinacyjna rzuciła się na interes, nie znając zupełnie stosunków przemyskich i wygryzła starych dzierżawców, którzy przez 18 lat w tym interesie pracowali. Sprawa ta może także dotkliwie dać się odczuć zarządowi miasta i jego finansom — gdyż skutkiem walki między szynkarzami a propinatorami — mogą ci ostatni popaść w trudności finansowe, które zmuszą zarząd miasta do pewnych ustępstw na rzecz nowych propinatorów. Ogół szynkarzy zwrócił się dzisiaj do burmistrza z prośbą o interwencję i nie ulega najmniejszej wątpliwości, że burmistrz nie zechce zadziierać się z tak poważną armią wyborczą i poprze ich zupełnie słuszne żądania u nowych propinatorów. Gdyby interwencja nie poskutkowała, postanowili szynkarze odnieść się i zwrócić o pomoc do mieszkańców miasta i wytlómaczyć im powody i pobudki, które szynkarzy do tak rozpaczliwego kroku skłoniły.

Nie da się zaprzeczyć, że żądania propinatorów, by szynkarze z własnego swojego i tak szczupłego dochodu — płacili nowym dzierżawcom dwie korony względnie i koronę więcej od sumy, którą płacili starym propinatorom za wyszynkowanie i hkt. piwa, bez możliwości przeniesienia tego nowego ciężaru na konsumentów, są niestusne. Szynkarze przemyscy, z małymi wyjątkami, to niegdzierać, którzy żyją z dnia na dzień, i nie mogą wśród tej wielkiej konkurencji pozwolić nakładać na siebie nowych ciężarów. Jeszcze dotkliwieszem dla ogółu szynkarzy jest drugie żądanie propinatorów, aby każdy szynkarz złożył kaucję w gotówce — wedle wysokości — którą zarząd potem szynkarzom określi. Jak ta walka się skończy nie da się przewidzieć, ale znający stosunki twierdzą, że propinatorzy uledek muszą. Rokowania są w toku, o rezultacie w następnej korespondencji doniosę.

Z Nowego Saeza donoszą nam: Zawitał tu do nas lwowski teatr ludowy na święta, celem uraczenia nas jeszcze kilkoma przedstawieniami najnowszych sztuk gra-

nych z powodzeniem na scenach stołecznych.

Wczoraj 26. bm. odbyło się przedstawienie sensacyjnej nowości »Trilby«. Wykonanie było bardzo dobre, p. Olska, artystycznie odtworzyła postać Trilby, p. Pilarski w roli Swengalego muzyka miał jak zawsze dużo siły, powagi i szczerości, była to kreacja doskonała, pp. Rójewski, Kalinowski, Zwidlicz, Grafczyńska, Kuźniewicz, Cudnowski i pni Arciszewska bardzo inteligentnie odegrali swoje epizodyczne role. Personal pomnożony świeżo kilkoma młodemi siłami z teatru ludowego krakowskiego i innych teatrów Królestwa Polskiego, spełnił swoje zadanie znakomicie.

Teatr był wysprzedany, a publiczność bawiła się wybornie i żywo oklaskiwała znakomitą grę artystów.

Ze Złoczowa donoszą: Nieszczęśliwy wypadek zdarzył się na tutejszej stacji kolejowej. Pociąg osobowy, wychodzący z Tarnopola w kierunku Lwowa, przejechał na stacji we wtorek do bm. kobietę nieznanego nazwiska i pochodzenia. Nieszczęśliwa poniosła śmierć na miejscu.

Rozprawa budżetowa w Radzie miejskiej.

II.

Lwów, 29. grudnia.

Ze spóźnieniem pięciokwadransowym, rozpoczęły się wczoraj wieczór o godz. 6⁵³ rozprawy nad budżetem miejskim na rok 1905. Do tej pory bowiem wiceprez. Michalski czekał musiał na przybycie radnych.

Wreszcie odezwał się dzwonek, a po udzieleniu radnemu Drexlerowi urlopu na 6 tygodni, na zaproszenie przewodniczącego wiceprezydenta Michalskiego, wstąpił na trybunę generalny ref. rent poseł dr. Rutowski dla wygłoszenia swego *eapose*.

Brak miejsca nie pozwala nam na podanie w całości tego jedynego a bogatego w wywody rzeczowe poglądu na całokształt polityki ekonomicznej i administracyjnej gminy, ilustrowanej cyframi porównawczymi, trafną argumentacją, dlaczego budżetowanie na rok 1905 odbyło się w sposób przez komisję budżetową uchwalony a przezeń przedstawiony.

Poseł dr. Rutowski dotknął polityki rządu centralnego, co do oszkodowania za konserwację dróg, wobec żądań miasta, o mowić, ile Sejm zrobił na ostatniej kadencji dla Lwowa, a ile zrobić jeszcze będzie musiał, aby wynagrodzić miastu stratę, jaką ponosi gmina przez to, że musi pokrywać wszelkie wydatki na oświatę z własnych funduszy, z tytułu udziału do budowy teatru oraz budowy muzeum. Wykazawszy o ile podniesienie grosza czynszowego utoro wało podstawę do racjonalnej polityki amortyzacyjnej i administracyjnej, oświadczył, że zadanie komisji budżetowej, by przy układaniu budżetu stanąć na gruncie realnym, powiodło się w całości, to też żywi nadzieję, że rezultat będzie korzystny a obliczenie nie zawiedzie. Skoro zamknięcia rachunków z r. 1903 dały nadwyżkę budżetową 120.000 K, ma nadzieję, że i rok 1904 zamknie się nadwyżką.

Ostatnią część wywodów swych poświęcił roztrząśnieniu kwestyi, o ile umiastowanie zakładów było zdrowe i rozumne, wykazawszy następnie, jak ruch budowlany w mieście skutkiem uchwalenia nowej ustawy, zwiększył się, zakończył swe wywody wyrażeniem przeświadczenia, że Rada przyjmie budżet realny z zatrzymaniem grosza czynszowego w tej samej wysokości, co w r. 1904.

W dyskusji ogólnej, która nosiła na sobie piętno części mów przedwyborczych, częścią politycznych a częścią »opozycji« dla opozycji, zabierali głos radni: Riedl, po-

seł prof. dr. Głębicki, wiceprezydent Kola-polskiego dr. Dułęba, Czarniecki, adw. dr. Lisiewicz, dr. Pisek, poseł prof. dr. Roszkowski, Jonasz, Hudec i adw. dr. Lilien.

R. Riedl powtórzył znane utyskiwania na rząd i kraj, że nie przycyniają się do pokrywania potrzeb miasta, krytykował zwiększanie się wydatków na pensje emerytów, wdów i sierot, na policje sanitarna i targowa, oraz na oświatę publiczną.

Prof. dr. Głębicki stwierdziwszy, że budżet opiera się na zdrowych podstawach, oświadczył, że śmiało można przewidzieć dochody wyższe, jak preliminowano, zaliczyć jednak większą oszczędność w wydatkach. W dalszej części przemówienia wykazał bezpodstawność twierdzenia r. Riedla, jakoby Lwów mógł ustawowo żądać od rządu tego samego odszkodowania, co inne stolice, żądania gminy są pretensją prawną tylko.

Poseł dr. Dułęba w odpowiedzi r. Riedlowi wykazał, ile Koło polskie w Wiedniu zrobiło i robi dla poparcia spraw gminy m. Lwowa, dodając, że posłowie do parlamentu nigdy nie spuszczają z oka spraw gminy i ciągle interweniują u różnych ministrów.

R. Czarniecki oświadczywszy, że zabiera głos jako opozycjonista Rady, co wywołało śmiech homeryczny i wołania: oho! krytykował urządzenia natury ekonomiczno-społecznej, jak drożyznę ryb na święta itp.

Adw. dr. Lisiewicz przedstawił bilans 6-letniej działalności Rady, omawiał urzędzenia miejskie, kwestyę reformy wewnętrznej administracji, szkół i oświaty, żądając noweli szkolnej dla Lwowa i Krakowa. Przyznał, że budżet oparty jest na realnej podstawie, ale dodał, że tego rodzaju oszczędność, jak tegeroczna, grozi zaniedbaniem całego szeregu ważnych zadań.

Dr. Pisek stwierdziwszy, że wprawdzie deficytu niema, krytykował tego rodzaju sposób budżetowania, który ignoruje wielkie działy potrzeb miejskich. Autonomia miasta przedstawia obraz nędzy, zadania przechodzą siły i możność obywateli, zaszyły zadania, których spełnić nie można. Następnie wykazuje nierównomierność w preliminowaniu wydatków i kończy przemówienie apelem, aby gen. ref. zechciał ująć w rezolucyj, że gmina robi, co może, lecz pomimo całej wstrzeźliwości bez pomocy państwowej gmina nie da rady.

Poseł dr. Roszkowski w przeciwnieństwie do dr. Lisiewicza w przekonującej mowie stwierdza, że bardzo wiele zdziałano w 6 latach, mianowicie tyle, ile inne gminy w ciągu 20 lat robią. Rezultat jest dobry, a w przyszłości okaże się jeszcze lepszy. W odpowiedzi r. Riedlowi podnosi, że subwencja dla Pragi była niejako splatą wekslu, zaciągniętego u Czechów w formie zobowiązań jednego z prezydentów ministrów. Co się tyczy stosunku do kraju, mowca żąda, aby po posiedzeniach budżetowych, prezydent zwołał osobne posiedzenie, by szczegółów można się dowiedzieć, dla których kraj odmawia subwencji na cele oświaty Lwowa. Doradza dalej wynalezienie nowych dochodów, by oprzeć się na silnych podstawach.

W dalszym ciągu omawia drażliwą kwestyę przewlekania udzielenia koncesji na m. Kasę oszczędności i m. zakład zastawniczy, sprawę aprowizacji miasta i gruzlicy, żąda zniżenia cen wody i światła elektrycznego, reorganizacji zaopatrywania ubogich w formie wyszukania zatrudnienia dla nich, naprawy stosunków administracyjnych i uchwalenia regulaminu dla czynności Rady m.

R. Jonasz występuje przeciw tak zw. »sympatycznym« wnioskom, które wymagają uchwalania kwot, nieprzewidywanych budżetem, będzie to *remedium*, by pieniądze były na ważniejsze potrzeby miejskie.

„Le Sublime”

Papierki cygaretowe

Tutki cygaretowe.

Do nabycia we wszystkich
trafikach.

BROBNE OGŁOSZENIA

po 3 hal. za w. w. r. z.

Młoda Polka poszukuje po-
sady do zarządu domu
Zgłoszenia S. L. Welt i A. Mi-
chaliny Majerskiej R. arst.
Rumunia.

Chętnie ożenić się z panną
lub wdową, dobrze wycho-
waną i obytą w świecie. Mam
niezależne stanowisko i chcę
założyć bardzo rentowne przed-
siębiorstwo, czego z braku go-
tówki uczynić nie mogę. Po-
szukuję zatem żony z posagiem
najmniej 80.000 koron. Licę
lat 29, relig. rz. kat. Rzecz
traktuję serio, proszę zatem
o fotografię i podanie żądań.
Zgłoszenia proszę adresować
pod li er. S. D. do Administra-
cji „Dnia”.

Kupię sklepik korzenny
(z trafiką lub bez)
w dobrym miejscu — blisko
miasta. Zgłoszenia poste rest.
„Sklepik” główna poczta.

Realność we Lwowie w
świetnym stanie utrzyma-
na przynosząca 600 kor. do-
chodu miesięcznie, do sprze-
dania za gotówkę lub za za-
mianę innej realności lub dóbr
ziem. — Wiadomość w Admi-
nist. „Dnia”.

Administracja „Dnia” po-
szukuje 5 chłopców —
Zgłoszenia tylko osobiście
w Administracji „Dnia” mię-
dzy 12 — 1 w południe.

Bez kondyktu

udziela się pożyczki Urzędni-
kom i Oficerom na 4 1/2%
Wiadomość pod „Emanuel”
poste-restante, Lwów.
Na odpowiedź proszę dołą-
czyć markę.

Kawiarnia Amerykańska

przy ulicy Trzeciego Maja 1. 11 we Lwowie
Codziennie koncert muzyki wojskowej. — Początek o godz. 9 wieczór.

Angielskie akcyjne Towarzystwo

„CUNARD”

w Liwerpolu

przewozi najtaniej i najwygodniej pasażerów
i towarzyszy

z Tryestu do Nowego Yorku

Najbliższe parowce odchodzi z Tryjestu

„Ultonia” 2. stycznia 1905.

„Slawonia” 7. „ 1905.

„Pannonia” 21. „ 1905.

Zastępstwo dla Galicji z W. Ks. Krakowskiem

Józef Eile

Łwów, Brajerowska 6.

Panoptikum i Muzeum

anatomiczne, patologiczne, embryologiczne i etnograficzne
w gmachu hr. Skarbka (brama 5).

Otwarte cały dzień do 10 wieczór.

Wstęp 20 ct. — Dzieci płać połowę.

Każdego wtorku od g. 1 do 6 muzeum otwarte tylko dla pań

Nowość!

Liczydła poglądowe

ukazały się obecnie w handlach PP. Kauczyń-
skiego i Oberskiego, w Bazarze krajowym,
w Nieustającej Wystawie przemysłowej i wielu
innych bazarach.

Ułatwiają one naukę rachunków w sposób przystępny
i miły dla dziecka.

DEPENDANCE

HOTEL BRISTOL 1 piętro Teatr rozmarzeń.

Występ najlepszych sił artystycznych. — Codziennie dwa
nowe sensacyjne komedye.

Skład win

Karola Weissa, Łwów, Sykstuska 23.

Wielki wybór WIN STOŁOWYCH
i leczniczych

po nader niskich cenach,

Lokal elegancko urządzonej.

Co wieczór produkcja znakomitego cytryzasty.

Salonówka!

Najprzedniejszy węgiel z pierwszorzednych kopalń gór-
no-śląskich w oryginalnych plombowanych workach po
72 ct. za cetnar z dostawą do domu. Centralne biuro
zamówień

Schnapek i Kandel

Sykstuska 29, II. schody, I. p. — Telefon nr. 89.

Cukry! Pierniki!

Czekolada! Kakao!

i wszystkie w zakres ten wchodzące artykuły.

Towar nasz znany powszechnie od lat 20-tn
jako czysty, zdrowy i przedniej jakości, po ce-
nach stałych i niskich do nabycia w sklepach
naszych i t. d.

pl. Gołuchowskich 1. 5. (róg Kazimierzowskiej)

i w

Rynku 1. 30. (w domu W-go Baczewskiego).

Dzękujemy za zym P. T. Odbiorcom za do-
tychczasowe poparcie i pol. mamy się nadal łaska-
wym wz. lędom. Z wysokim poważaniem

Parowa fabryka cukrów i pierników

Brandstädter i Spółka.

Dla wygody naszych odbiorców otwieramy z początkiem stycznia 1905 r.
naprzeciw teatru miejskiego przy placu Gołuchowskim

filie dla hurtownej sprzedaży

naszych artykułów, zeszytów w szkolnych, bloków i zeszytów rysunkowych,
notatek, książek kupieckich, kopiałów itd., jakoteż wszelkich w zakres ten
wchodzących artykułów.

„LEOPOLIA”

pierwsza galicyjska fabryka bloków rysunko-
wych i wyrobów papierowych we Lwowie.

